

== Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo oceloletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

== Sobotna izdaja: ==

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo oceloletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 23 vin.

== Poslano: ==

enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni me-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Otvoritev belokranjske železnice dne
25. t. m.

Naš kralj Matjaž vstaja. Mnogi so mislili, da se nič več ne prebudi, drugi pa so verovali pravljici, in imeli so prav. Spala je, dolgo snivala naša ljudska sila, ni imela moči, da bi se dvignila. Kako malo je bilo še pred polstoletjem tistih, ki bi znali to ljudsko dušo zdražiti, dvigniti njene zaklade, dati ljudstvu pogojev, da začne živeti sebe vrednejše življenje, da se oživi tudi lepa zemlja, na kateri se je rodilo. Sedaj pa ne mine dan, da bi se ne izvršilo važno ljudsko delo, ki je prej desetletja in desetletja čakalo na vdejestev. — Naša kraljmatjaževska moč se drami in gre na delo, da osreči vso domovino in jo brani z novo svojo močjo.

Včeraj prometu izročena belokranjska železnica tvori eno teh novih naših sil. Včerajšnji dan je bil praznik slovenskih duš v dveh delih sveta: med vinskimi trtami in lozami Belokrajine in v tovarnah Amerike je narod začutil, da bo nova železniška žila, ki bo Belokrajini dala novega življenja. To so čutili tudi vsi, ki so se udeležili včerajšnje otvoritve, zato je bilo razpoloženje, čimbolj smo se bližali Belokrajini, vedno bolj zanosno. Nad 40 let gojene želje Belokrajine izvršene, težavna zgradba, ki je od 23. marca 1912 potrebovala na stotine delavnih moči, srečno in vzorno dovršena.

Pa ne samo v gospodarskem oziru se veselimo nove železnice, odkriva nam tudi vse polno najlepših naravnih krasot, odpira nam poezije polno lepo belokranjsko zemljo, vredno občudovanja, koje bogastvo na najljubkejših proizvodih ljudskega pesništva in pravljstva nam je odkril Sašelj; zemljo, ki jo je pa le malokateri Slovenec mogel videti in občudovati. Takoj za Novim mestom se prične vzpenjati železnica, da premaga Gorjance, vrsti se nešteto umetnih zgradb, mostov, presek, vodovodov, rezervoirjev, viaduktov, štirje železniški predori, od katerih je eden dva kilometra dolg in skoro na najvišji točki zgradbe. Za tem predorom pa v Prelogah pravcato mesto barak za delavce, ki so gradili stavbo. Vedno tišje postaja v tem mestu barak, zato pa bo tem živahnejše postalo kmalu po ostali Belokrajini! Oživel bo ona, ki je do zdaj le tiho sanjala!

Belokranjsko progo so prevzele tri stavbene tvrdke: od novomeškega kolodvora proti Rupčvrhu podjetje dr. ing. Samohrd; v Rožni dolini proti semškemu kolodvoru tvrdka Biederman & Co.; od tam pa do deželne meje domače podjetje Lončarič. — Samohrd je imel delo pri tu-

nelu in železničnem mostu čez Krko. Biederman je izvršil vodne naprave v Rožni dolini in glavni tunel pod semiško goro. Lončarič pa je izpeljal zanimiv viadukt pri Otavcu. Trasijsko in gradbeno vodstvo cele proge je bilo v rokah nadsvetnika Božidara Opitza.

Prvi pozdravi Dolenjske.

Takoj ko smo zapustili včeraj postajo Škofljico, smo opazili, da se praznika otvoritve belokranjske železnice udeležuje vsa Dolenjska. Kako prisrčen, slikovit je bil prizor, ko smo se vozili mimo postaje Šmarje-Sap. Včeraj smo ga »Slovencu«
že hrzjavno sporočili. Mladina je pod plapolajočimi narodnimi trobojnicami razpostavljena na travnikih in bregovih! Vse je zrlo ta prizor, bili smo ponosni, ko so gostje hvalili našo živahno in krepko mladino. Dolgo smo zrl še nazaj na nad njo plapolajoče narodne trobojnice. Tudi žalna ni zaostala. Bila je vsa v zastavah in zastavicah, na velikem mlaju je plapolal slovenski prapor. Dalje povsod pozdravi, izrazi navdušenja in hvaležnosti: Višnja Gora, Zatičina, Ivančna Gorica, št. Vid, graščina Trbuhovičev, Velika Loka, dalje do Bršljina povsod zastave, mlaji, semtertje streli, vzklici voznikov ob potu, pozdravi kmetov in kmetič s cest in na kolodvorih.

Novo mesto.

Pozdravu v Novem mestu so, kakor po celi nadaljnji progi, dali posebno slikovit in ljubeč vtis šolski otroci s cesarskimi in narodnimi zastavicami v rokah, s svojimi zvonkami »Živio«-klici, ki so tuje goste tako prisrčno pozdravljali, da so pozdravu mladine odzdravljali z njenim pozdravom: »Živio!«
Sredi mladine so večji fantje in dekleta držali slovenska bandera. Kolodvor je bil okrašen s cesarskimi in slovenskimi zastavami. O sprejemu smo poročali že včeraj.

Blagoslov.

Po cerkvenem blagoslovu vlaka in začetka proge po prevzvišenem ljubljanskem knezoškofu dr. A. B. Jegliču smo kmalu zapustili Novo Mesto. Nad progo, celo nad viaduktom pri Kandiji vse črno ljudi, pozdravljajoč, po Krki se vozijo okrašeni čolni, iz katerih done streli.

Kandija.

V Kandiji! Ves kolodvor ovit v zelenje, na pročelju postaje cesarjev kip, ves v cvetju, cesarske in narodne zastave,

nasproti kolodvoru pa cel gozd mlajev s trobojnicami in napisom: »Na zdar na slovenski zemlji!«
Šolski otroci pojo cesarsko pesem. Za njimi pestre narodne noše, posebno v krasnih narodnih nošah hčerke podžupana Znanca. Dalje: krepke postave ognjegascv v novih uniformah kranjske ognjegasne deželne zveze. Župan, deželni poslanec Zurc pozdravlja z močnim, jasnim glasom:

»Vaša ekscelenca! Posebna čast mi je in radost, da Vas morem kot župan občine Smihel-Stopiče srčno pozdraviti na našem občinskem ozemlju na postaji v Kandiji. Sprejemamo Vas s tem večjim navdušenjem, ker velja Vaš prihod otvoritvi Belokranjske železnice, po kateri je prebivalstvo hrepenelo že pol stoletja. Kar je naroda med zeleno Krko in bistro Kolpo, obhaja danes ob Vašem prihodu znamenit praznični dan. Zatorej, ekscelenca, dobro došli! Prejmite blage volje iskreno našo zahvalo, javite in sporočite jo tudi na Najvišjem mestu, da bo veljavna gospodarska pridobitev v našem prebivalstvu ojačila in pomnožila živo ljubezen do presvitlega vladarja in vdanost do naše avstrijske vlade. Živio!«

»Živio«-klicu svojega vzornega župana se je ljudstvo pridružilo z velikim navdušenjem. Minister je podal gospodu poslancu roko ter se je zahvalil v prisrčnih besedah, poudarjajoč posebno veselje, da je mladina prišla v tako velikem številu, ter izrazil upanje, da bo sedanji in prihodnji generaciji nova železnica v korist. Napram gospodu nadučitelju se je izrazil: Tu imate pa veliko mladine! In kako lepo vzgojena je, mora se Vam dati odlično vzgojno izpričevalo.«
Ljudskošolska učenka Valči Zurc, hčerka gospoda poslancea Zurca, je neustrašeno deklamirala pred ministrom:

Pozdravljam Te! Ekscelenca!
Gospoda slavna — dobrodošla!
Belokranjski zremo prvič vlak;
Srčno raduje se ga vsak.
Kar sanjali smo, se udeječuje.
Hlapon! Zdaj slednji dan te čuje
Naš hrib in log in širna plan.
Pozdravi brate onostran!
Povej, se združeni trudimo,
Da veri, Avstriji živimo!
Zato zaori vroč nam klic:
Bog živi Avstriji vladarja,
Mu vdani Kranjski gospodarja!
Živijo!

Minister je pristopil k učiteljici poslancevi hčerki, godčini. Pavli Zurc, ter pohvalil živahno deklamovalko. Minister se je z godčino učiteljico dalje časa zelo ljubeznivo razgovarjal, sel med mladino in

se napram poslancu Zurcu izjavil, da tako lepih, zdravih obrazov še ni kmalu videl. Ko se je vlak pomikal naprej, je pela šolska mladina zopet cesarsko pesem. Z vseh hiš, tudi najbornjših, so pri nadaljnji vožnji pozdravljale vlak zastave. Lične železniške hišice ob progi so bile prepletene z venci.

Belokrajina pozdravlja!

Postaja Virčna vas. Na postaji mlaji z zastavami, venci se vijo od enega mlaja do drugega, veliki napisi »Pozdravljeni!«
in »Pozdrav podobne Stranske vasi«
nam blišče nasproti. Na velikem drogu plapolala mogočna trobojnica. Tudi tu, kakor povsod, kamor smo se peljali dalje, je pela mladina cesarsko pesem. Sredi med mladino pa tudi skoro pri vsakem sprejemu opazimo ljubljanskega knezoškofa, ki mladino ljubeznivo nagovarja in izprašuje. Tu je ministra pozdravil industrialec g. Gorjani v imenu občine slovensko, kot industrialec pa nemško. Minister se je tudi tu, kakor povsod, ljubeznivo pogovarjal z navzočimi, posebno z duhovščino. Ministra sta pozdravili Antonija Golob iz Virčne vasi in deklica v peči Ana Kastelic iz Podgrada. Obe sta mu izročili šopke. Videlo se je, da so ti pozdravi ministra posebno veselili in je dejal, da ima toliko šopkov, da bo kmalu zanje potreboval poseben vagon. Slikovit je bil na tej postaji posebno pogled na številno Marijino družbo, ki je prišla z zastavo in v narodnih nošah.

Vozimo se dalje v breg po pravljicnih Gorjancih, mimo hrastova in vitkega bukova, mimo ličnih hišic z značilnim enotnim slogom.

Uršna Sela. Tu je zbrano ljudstvo iz Toplic, številne deputacije iz drugih krajev, tudi iz Loškega potoka. Ministra pozdravljata župan Pezdirc in župnik Erzar, ljudstvo kliče »Živio!«
in pozdravlja ministra tako prisrčno, da stopi sredi med ljudstvo ter možem, fantom in ženam podaja roko. V rokah drže fantje in dekleta trobojne zastave, nad zastavami pa na drogih veliki šopki cvetk iz domačih logov. Ko pozdravi ministra deklica Štravs iz Toplic in mu podari šopek, boža minister otroke po rdečih, zdravih licih in se opetovano izraza: Krasno ljudstvo, kako zdravo je vse, toliko inteligentno! Ko pa se prične vlak pomikati naprej, tedaj zadoni prvemu belokranjskemu vlaku, ki piha na mejo hrvaško, iz grl mladine: »Lepa naša domovina!«
Ta himna mladine je bila lepo posvetilo naši novi zvezi s Hrvati.

Par minut za Uršnimi Seli: Heil! Heil! Kaj je to? Pogledam skozi okno. Na desni strani ob progi stoji gruča ljudi,

pustil v mislih stare slovenske bogove in je priznaval edino le onega velikega Boga, ki ga je učil svečenik Razor.

In nekega dne, ko se mu je že skoro popolnoma vrnilo zdravje, je izjavil staremu svečeniku, da ne veruje več v bogove, ampak hoče služiti samo Kristu in njegovim svetim naukom.

Svečeniku Razorju se je svetil obraz, ko je slišal te besede. Položil je roke na njegovo glavo in ga je pritisnil potem na svoje prsi. Dan veselja je bil zanj tisti dan. To veselje je grenila samo misel, ki se mu je porodila že prej v skrbeči duši.

Le to ga je žalostilo, kaj porečejo Borutovi starši, ko izvedo o sinovem izpreobrnjenju. Pač je poznal nekoliko Radegosta — moža, ki se je držal trmoglavo običajev in prava slovenskega. Težko bo pač življenje, ki ga bo živel zdaj Borut pri svojih starših. Ali bo vztrajal? Ali ostane zvest njegovim naukom?

Toda Razor je zaupal v Boga. Molil je dolge noči kraj ležišča, kjer je spal mladeč mirno in pokojno. Ni molil zase, ampak za Boruta. Da bi ostal zvest svoji obljubi in bi raje trpel najhujše gorje, kakor pa da bi izdal samo za trenutek svojo vero. Molil je sivi svečenik, in molitev mu je prinesla tolažbo v dušo.

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

»Resnično — niso hoteli spoznati Sinu božjega, ker jim je bilo srce hudobno in udano posvetnemu veselju,«
je odgovoril Razor. »A tudi sedaj ga nočejo spoznati, dasi ga oznanja sto in sto svečnikov po svetu. Toda pride čas, ko se odpro ljudem oči. In tedaj bo en hlev in en pastir, kakor je že prorokoval Odršenik.«

In svečenik je pričel brati dalje. Tiho in mirno je ležal Borut na ležišču. Nikake bolečine ni čutil več. Gledal je na starčka in je poslušal. Edina zabava mu je bil Razor in njegovo pripovedovanje o novi veri. Dolgi so bili dnevi, ko je ležal nepremično na ležišču. A vendar so se mu zdeli naposled kratki. Duša se je nasrkala novih naukov, in Borut se niti čutil ni temu. Saj mu je bil starček edina tolažba v teh dolgih dnevih, in popolnoma naravno se mu je zdelo, da se je navzel njegovih misli. Borut je bil še mlad in do vzeten za vsako višjo misel. In tako

se je zgodilo, da so ga omamile starčkove besede popolnoma.

Ze prvi dan, ko je slišal sivega svečenika, ga je gnala neka skrivna moč do njega. Ze takrat se mu je pričel dvigati v duši skriven dvom o moči slovenskih bogov. Zdaj pa je že skoro napel veroval, da teh bogov sploh ni bilo nikdar. Ustvarila jih je samo človeška domišljija, in častili so jih samo iz strahu pred naravnimi močmi. Pač mu je vstal v duši strah, da se je zdrznil. »Bogovi me pogube, ker jih hočem izdati,«
je pomislil in je pogledal strahoma na sivega svečenika. A Razor se je samo nasmehljaj. »Bogovi ni, Borut,«
je odvrnil. »Ne boj se jih, ker jih ni.«

Pomirile so mladca te besede. A vendar niso pregnale vsega strahu iz njegove duše. V tihih nočeh je bedel na svojem ležišču in je poslušal, kako je šumelo tam zunaj votline neka skrivnostnega. Ti glasovi so bili podobni daljni, daljni pesmi — pesmi žalosti in bolesti. Tiho so prihajali v črno votlino in so šepetali in plakali skrivnostno okrog njega. Borut se je dvignil prestrašen in je strmel s široko odprtimi očmi v črno temo. »To so Vile — nemara so moje Sojenice,«
ga je izpreletelo. »Plakajo za menoj, ker nočem zapustiti vero v slovenske bogo-

ve.«
— In Borut si je zakril z rokama obraz. V duši ga je zapeklo nekaj bridkega, da je zastokal na glas.

Svečenik Razor se je prebudil tedaj. Stopil je k njegovemu ležišču, pa je pokleknil na tla. »Kaj je, Borut?«
je vprašal skrbno. »Ali te bole rane? Ali si žejen?«

Borut se je oddahnil, ko je slišal njegov glas. »Čudne glasove čujem,«
je odvrnil. »Ali so Rojenice? Ali so Sojenice? Zdi se mi, da plaka Morana tam zunaj in poje svoje žalostne pesmi. Ali meni? Ali komu drugemu?«

»To je samo šumenje dežja,«
je odvrnil svečenik. »Zle moči so, ki te hočejo zavesti s pravega pota. Ne poslušaj jih, Borut, ampak zaupaj v Krista, ki čuva nad teboj.«

Borut se je pomiril in je zaspal. Svečenik pa je klečal še dolgo kraj njegovega ležišča in je molil. Za njegovo izpreobrnitev je molil. Videl je pač, da se nagiba mladeč k njegovim naukom in jih posluša z vso dušo. Toda bal se je, da se prestraši Borut trnjeve poti, ki bi jo moral hoditi kot spoznavalec Kristov. In zato je poučeval neumorno dan za dnem mladca in ga je bodril. Borut je čutil, da se je izpremenil popolnoma. Videl je, da so mu prevzeli Razorjevi nauki vso dušo, in videl je tudi, da ne more več nazaj. Ze je za-

eden drži v rokah frankfurterico, drugi hrastovje in kriče, kar se dá: Heil! Heil! Župan nam pojasnjuje: »To so Kočevarji, hoteli so priti demonstrirati na kolodvor, a tam je naša zemlja in povedal sem jim, da pangermanske demonstracije na svoji zemlji ne trpimo. Sedaj so se postavili na svojo zemljo. Tam doli so njihove Laze, kjer prebivajo.« Pogledamo v dolino. Iz vsake hiše v Lahah vihra velika frankfurterica, celo na cerkveni stolp sta jo nesla cerkvena ključarja. Schulvereinova Rossegerjeva šola odeta v frankfurterice. Ta demonstracija je pač glasno klicala, da bo tudi ob tej novi železnici treba krepkih narodnih straž, da se nam tuji živeli ne zajé v našo zemljo.

Vozimo skozi predor pri Lazih in prihajamo v črnomaljski okraj v Rožni dol. Tu se javi ministru črnomaljski okrajni glavar g. Domicelj. Na postaji prve Belokranjice v narodni beli noši. Župan Plut iz Vrtače, imponujoča krepka postava z izrazitim obrazom, govori pozdrav tako zanosno, da se minister opetovano izrazi: To je vro, to je krepko! Župan Plut konča: »Današnji dan bo zapisan v zgodovino Belokrajine. Današnji dan združuje brate! Hvala vsem, ki so pomagali pri tem delu, hvala Vam, ekscelenci!« Otroci z zastavicami, dekleta z lipovimi vejicami in šopki pozdravljajo ministra, kateremu Marička Jakupka izroči velik šopek.

Vlak je vedno bolj zaseden. Na belokranjskih postajah vstopajo v vlak župani z občinskimi odborniki in duhovščina. Tuji gostje so polni hvale o kremenitem nastopu voditeljev naših občin, iz vsakega izraza se čuje občudovanje, marsikdo visokih gospodov si je včeraj napravil drugo sodbo o našem ljudstvu, nego jo je imel doslej iz nemškega časopisja. Kako živahno nam razkladajo ljudski prvaki Belokrajine svojo lepo deželico. Tam v daljavi Uskoško gorovje: »Za goro je črni bor, za borom je beli grad.«

Belokrajina se odpira v vsej krasoti.

Semiški predor: S hrepenejem pričakujemo pogleda po celi Belikrajini. Tu — takoj ko se pripeljemo skozi predor, leži pred nami cela dežela, kakor na dlani. Te žive barve, ki se razlivajo po pokrajini! Malo je takih razgledov z železniških prog, kakor je ta. Ostrmi nam oko in plove tja do hrvaških in dalmatinskih hribov, do Kleka nad Ogulinom, do hrvaške raveni okoli Karlovca, proti Zagrebu, na vasi, cerkve, na desno in pod nami v bregu zgoraj in spodaj dehteči vinogradi »z belim koljem nasajeni, z zelenim svilom privežani,« vinski hrami, zidanice, s cvetjem posute trate, sadja polna drevesa, vmes kak star grad: Krupa, Gradac, zelene šumice, šeničen klas, nad vse pa razlito solnce, prava slika za »Liepo našo domovino«. Belokranjci nam razlagajo: na levo ondi Semič, sredi vinogradov v daljavi Metlika, tu semiški hrib Smuk, raz katerega se vidi, »kako kokoš v Karlovcu debelač zoble«. Tam Sadinja vas, dom škofa Starihe, ki se vozi z nami.

Semič.

Po vinogradih po bregu stoje Belokranjci in Belokranjice v belih oblekah in pozdravljajo: povsod beli fantiči, beli deklič, na semiškem kolodvoru okoli 3000 ljudi, skoro vse v narodnih nošah; visoki mlaji, na katerih plapolajo 12 me-

trov dolge zastave, dele skupine mož, fantov, žen, deklet, spredaj otroci, preljubki v svojih belih oblekah, ob strani orlovska godba izobraževalnega društva, 20 fantov v belih oblekah z modrimi obšivi, društveniki v semiški narodni noši v kamizolah z zlatimi gumbi, široko stoječimi ovratniki, škornjih, na verižicah ob urah se svetijo zlati križci. Orlovska godba, katero je organiziral iz Amerike došli rojak Plut, igra amerikansko »Castle Rock«. Deželni poslanec župan Mihelčič pozdravlja v imenu Belokrajine:

»Ekscelenci! Danes se veseli in raduje cela Belokrajina, veseli se mladina, kateri ostane današnji dan v neizbrisnem spominu. Veseli se starček, ki je želel dočakati današnjega dne, veseli se ga trgovec, obrtnik in kmet, katerih vsakdo upa in pričakuje izboljšanje svojega položaja potom železnice. Danes stopajo te krasne belokranjske gorice, ta poetična krajina v zvezo z drugimi kraji. Belokrajina je in bo hvaležna Vaši ekscelenci in vsem, ki so pripomogli, da se je uresničila naša dolgotrajna vroča želja. Kličem v imenu njenega ljudstva Vaši ekscelenci: Dobro došli! Živijo! — Kot zastopnik belokranjskega ljudstva v deželnem zboru mi je čast pozdraviti Vašo ekscelenco.«

Okrajni glavar predstavlja ministru občinske predstojnike in odbore iz Semiča, Kota, Vinji Vrha, Črešnjevca, vsi može s širokimi slovenskimi trakovi preko prs, predstavlja duhovščino, nečakinja škofa Starihe, Anka Stariha pa poklanja ministru šopek belih nageljev, prevezanih z belimi trakovi. Gostoljubne gospe izročijo poslancema Zurcu in Vehovcu steklenice semiškega vina za okrepčilo gostom, tam zadaj pa stoji belokranjski »Zeleni Jurij« s svojim spremstvom. Minister se živahno razgovarja z župani Ivanom Kondo, Stefanom Hočevanjem, Jožefom Hočevanjem, Jakobom Plutom, odlično pohvali šolskega vodjo g. Matija Bartola. Dolgo, dolgo še, ko smo se peljali dalje in so doneli za nami glasovi orlovske godbe »Oj banovci«, smo zrl občudovaje na semiške gore, na njene terase vinogradniške, ki se raztezajo štiri ure daleč in dajo »grozdje medeno — špižo Belokranjcu.«

Krasna je bila manifestacija belokranjskega ljudstva, pokvariti je tudi ni mogla agitacija nekaterih nestrpnih Kočevarjev, ki so pri železniških čuvajih agitirali, naj bi čuvaji izobesili frankfurterske zastave ter so govorili, da bodo mlaje s slovenskimi trobojnicami podrli. Ta predrznost je pač sad druge Rossegerjeve šole, ki se dviga v bližini Semiča. Slovenski fantje so svoje mlaje in slovenske zastave stražili dva dni in dve noči.

Peljemo se mimo Petrove vasi. Šolska mladina pozdravlja z lipovimi vejicami, ob progi stoje kmetje in vihte klobuke. Peljemo se preko impozantnega otaviškega vijadukta. S Skubičeve in Doltarjeve pristave v Črnomlju done streli, na cesti polno ljudstva v narodnih nošah. Peljemo se mimo črnomaljskega kolodvora dalje v mejno postajo Rosalnice. Peljemo se mimo Vranovičev, kjer je ob Lahinji bogat lov divjih rac, peljemo se ob parku pri Gradacu, vozimo se v bližini stare industrije, katero so nekdanji grofi Friedan ustanovili in zgradili velike livarne železa, a je industrija propadla vsled pomanjkanja prometnih sredstev. Po-

gled na Krupski potok, za njim izliv Lahinje v Kulpo, kjer se dobe ščuke, težke 8 do 12 kg in kjer so vjeli tudi že 42 kg. težkega soma, vmes lepe blesteče preproge travniških katarinčic. Globoke pečine padajo v zelenkasto vodo, tam na nasprotni strani Hrvatska, graščina Jurjevo, na naši strani metliška orlovska telovadnica, nad njo visoko plapolajoča slovenska zastava, z Broda na hrvatski strani nas pozdravljajo hrvatske zastave; vidimo veliki most preko Kolpe. Mimo Metlike, kjer nas pozdravljajo zvoki »Naprej zastava slave«, smo v obmejni postaji Rosalnice, ki ima preko proge ovenčanega velikega avstrijskega orla. Tam pod postajo slikovit pogled: kapelica Matere božje, pred njo pa v globoko molitev zatopljena Belokrajica. Pač prosi, da bi nova železnica privedla nazaj iz Amerike moža ali sina. Okolu se razprostirajo lanene njive, nežno sinje barve metliški log, v katerem je po pravljici srednja cerkev pri Treh farah, katere vidimo v bližini, izgubila praž, ko so jih angelji prinesli iz Bosne. Tu so pozdravljali ministra župani Martin Bajuk iz Božjakaovega, Bajuk Anton iz Drašič in Ivan Kramarič iz Radovice, Nemanič Marija iz Božjakova je izročila ministru šopek. Ministru so tudi to zelo ugajali živahni otroci, ki so ga pozdravljali z lipovimi vejicami. s krepkimi živio-klici so pa pozdravljali ministra moške, ki so imeli preko prs pripete slovenske trobojnice. Tu smo pozdravljali tudi po celi Belikrajini znanega »stara gardo«, čestitljivega Martineka Nemaniča, očeta č. g. župnika Nemaniča. Minister se je dalje časa razgovarjal z učiteljem Lovšinom.

V Metliki.

Kmalu nato smo bili v slavnostno okrašeni Metliki. Na kolodvoru isti prizor kot v Novem mestu, šolski otroci z zastavicami, ognjegasci, godba, zanimiva ornametika kolodvora. Župan dr. Weibel je par slovenskim pozdravnim besedam dodal daljši nemški govor. Minister je odgovoril, da bo vedno rad upošteval koristi Metlike. Načelnik cestnega odbora Matjašič je ministru pozdravil v imenu okolice in okoliških županov slovenski, nakar je preč. g. prošt Dovgan izročil ministru pozdrave v imenu duhovščine, ki je bila polnoštevilno zastopana. Nato je bilo ministru predstavljeno uradništvo in učiteljstvo, učenka Mimica Kosenc je izročila ministru šopek, nakar se je vršilo na kolodvoru malo kosilo, prirejeno od metliške občine. Pozornost so vzbujale narodne noše iz Zumberka. Vmes je svirala metliška godba, posebno je vzbudil pozornost mešani zbor pod vodstvom poslanca Mihelčiča, ki je pel harmonizirano Ferjančičevo »Solnce za hribe gre« in prelepe po Mihelčiču harmonizirane belokranjske narodne pesmi. Minister je petje večkrat pohvalil, gostje muzikalni strokovnjaki so se izražali posebno laskavo o finem nijansiranju ter izjavljali, da se po tem petju da sklepati na globoko čuvstvovanje ljudstva. Kolika požrtvovalnost in ljubezen do petja družiti te pevke in pevce, priča dejstvo, da nekateri prihajajo redno k skušnjam poldrugo uro daleč! Naposled se bivši župan g. Jutraš, kot edini še živeči odbornik metliškega občinskega odbora, ki je pred 44 leti začel akcijo za železnico, napil cesarju.

Mimo logov belih brez smo se pripeljali v Dobravice, kjer sta pozdravljala župan Konda in župan Klepec iz Pod-

zemlja. Vsa postaja je bila v vencih, Vlak je piskal in piskal za odhod, minister se je pa še vedno gibal med ljudstvom, dokler ga ni nekdo iz spremstva opomnil: »Ekscelenci, vlak se bo odpeljal brez nas.« V Gradacu sta ministra pozdravila župnik Rome in župan Stepanič.

V Črnomlju.

Sprejem v Črnomlju je tekmoval s sprejemom v Semiču. Po belokranjskem pregovoru »Vsako selo ima svojo šego, vsaka hiša svojo čud«, smo tu občudovali krasote najrazličnejših belokranjskih narodnih noš lam od visokih Bojancev, Adlešič doli do okolice Črnomlja in do Vinice. Narodne noše so prevladale vse drugo, bilo je tu celo »belokranjsko ženitovanje« s staro muziko, staro ženitovanjsko zastavo, s kolači in kolačicami, vse aranžirano od večaka in buditelja naših narodnih noš, župnika Šašlja. Ministra je tu pozdravil deželni poslanec prof. Karol Dermastia, povdarjajoč veselje doslej težko stiskanega ljudstva, da se odpira danes nova železnica. Čut globoke hvaležnosti in radosti je danes v vsem belokranjskem ljudstvu. Posebno zahvalo je govornik izročil železniškemu ministru, ki je s posebno pozornostjo zasledoval zgradbo tudi med gradnjo in je posebno naklonjen Belokrajini. Prosil je ministra, naj ohrani isto naklonjenost Belikrajini in tudi ostali naši ožji domovini. Nato je govoril župan Doltar povdarjajoč pomembnost današnjega dne, župan Rade iz Starega trga je pozdravljaval v imenu občin poljanske doline, učenka Adela Pičmaus je pozdravila ministra slovenski in nemški (!). Tisti, ki je ljudskošolski učenki vtepel v glavo nemški nagovor, se pač ne sme ponašati, da je storil s tem kaj pametnega. Učenka Vera Malnerič je ministru podala šopek. Na vse nagovore je odgovoril minister, da prihaja v Črnomelj s toplimi čustvi, tembolj ker ga je mesto Črnomelj imenovalo za častnega meščana. Je tako pravzaprav v deželo pristojen ter bo v Črnomlju za kratek čas bival doma. Nato se je razvil z godbo in ognjegasci, narodnimi nošami sprevod v mesto mimo mlajev in okrašenih hiš. Pred vhom na trg sta stali piramidi z grbi mesta Črnomelj. Prelepo so donele narodne pesmi. Pri hotelu Jaklitsch je nekaj Kočevarjev klicalo »Hoch!«, nakar jim je neki uradnik, pravijo da je neki mlad koncipist, zaklical: »Schreits doch Heil!«, nakar je par Kočevarjev pričelo izzivati, slovenska množica se jim pa ni dala zapeljati.

Slavnostni banket.

Po dohodu v Črnomlju se je v Laknerjevem hotelu vršil slavnostni banket, prirejen od belokranjskih občin. Glavni lokal je bil žalibog premajhen, tako da je mnogo odličnih gostov moralo ostati na verandi. Dekoracije so kazale spomlad v Belokrajini, jagode in rože so vsipale na mizo. Aranžma banketa in tudi mnogih drugih priprav je bil v rokah tajnika društva za promet tujcev g. Karla Govekarja, ki je poverjeno mu nalogo spretno izvršil.

Prvi govor je imel deželni glavar dr. Ivan Šusteršič, ki je povdarjal:

Napočil je srečni, dolgo pričakovani, vroče zaželeni dan, dan vstajanja Bele Krajine, dan njene osvoboditve, dan njenega zadoščenja — in solnce, jasno solnce sije danes v radosti polnih belokranjskih srečih.

Stekla je belokranjska železnica,

Svetogorska slika matere božje in stari-nar Gyra.

(Dalje.)

Nekaj podatkov glede prave slike.

Na podlagi virov (Bauer, Morrelli, Coernig, zlasti pa P. Gasp. Pasconi: »Historia eccl. et convet. Montis s.« Venetijs 1746., dalje spisi v škofijskem in dežel. arhivu) je dognano, da je bila slika Matere božje, ki jo je patrijarh Griman l. 1544. Sveti Gori daroval, dne 6. junija 1717 slovesno ob navzočnosti neizmerne množice vernikov (»indicibili asscientium devotorum numero«, Pasconi l. c.) prenešena na Travniki v Gorici. Tu jo je slovesno vsled pooblastila vatikanskega kapitelja in oglej. patriarha slovesno kronal pečonski škof Jurij Sav. Marotti. Z veliko slovesnostjo je bila prenešena zopet na Sv. Goro. Obširen popis se nahaja tudi v deželnem arhivu ex Tom. XLIX str. 49. — Kdo bi se drznil ob navzočnosti vseh javnih funkcionarjev sliko ob kronanju zamenjati?

Da bi slika izginila ob prenosu iz Svete Gore v Solkan l. 1786. je izključeno. Vse se je — po šegi one dobe — izvršilo ob zatrtju samostanov v navzočnosti javnih organov. In res slika je bila prenešena ob spremstvu vojaške posadke in prošta barona Codellija v Solkan. (Glej: »Notizie del Santuario de M. S.« — Po 7. letih se je ista slika dne 29. sept. 1793, potem ko se je vse uradno ugotovilo, prenesla zopet na Sveto Goro ob navzočnosti škofa Filipa Inzaghija in 20.000 vernikov. Glej spis škofa

Filipa Inzaghija z dne 21. decembra 1793, str. 75.

Ali je od Grimanove slike odvisna svetogorska božja pot?

Člankarju »Edinosti« in menda tudi Gyri ni jasno, odkod ima Sveta Gora svoj božjepotni značaj. Menijo nekateri, da »slo-ni svetogorsko svetišče na Grimanovi sliki iz leta 1544. in vendar datira božja pot na Skalnici (Sveti Gori) iz leta 1539., kjer se je Mati božja prikazala pobožni pasterici Ferligojki ter ji dala ukaz: »Reci ljudstvu, naj mi tusezida hišo in me prosi milosti!« Večkratno čudežno oproščenje iz ječe in drugi oblastveno potrjeni čudeži (ki so se v posebnem cerkv. procesu, zlasti pred kronanjem, dognali), so postavili temelj tej božji poti. Marija si je torej le določila kraj izbrala, kjer hoče deliti milosti — ni torej od kake slike odvisen božjepotni značaj Svete Gore. Ko bi to bilo res, bi prišla v poštev predvsem prvotna podoba ali soha Matere božje, ki se je častila v tej prvi dobi 1539 do 1544. Ta soha se pa sedaj hrani v privatnem oratoriju na Kostanjevici pri Gorici. Sledi li iz tega, da je prenehala božja pot na Sveti Gori? Nikakor ne! Prav tako bi se kaj takega ne moglo trdit, ako bi res izginila iz Svete Gore prava, od Grimana darovana slika. Obljuba Marijina je navezana na kraj. Božja pot bo na Sveti Gori obstojala, ko ne bo več sledu ne o Gyrovci ne o Grimanovi sliki. Prav je nekdo rekel: »Dokler Gyra cele Svete Gore ne spravi v svojo izložbo, do tedaj se ne sme jeziti, da ljudstvo

roma na Sveto Goro in ne k njemu! — Sploh pa naj Gyra in njegov članek vzameta katekizem v roke in preštudirata vprašanje. 381: »Zakaj častimo sv. podobe?«

Prava in Gyrova slika iz umetniškega stališča.

Sicer vprašanje svetogorske slike ni toliko umetniško, kakor zgodovinsko vprašanje. Nam ni do tega, je li Gyrova slika res umotvor in je li iz iste dobe, kajti ko bi tudi bila res tako stara in umetniška, vedno ostane še odprto vprašanje, je li istovetna z Grimanovo in s kronano sliko. Toda važne okolnosti govore proti umotvoru. Tako so strokovnjaki v cerkveni umetnosti (glej knjižico prelata Drexlerja: »Sopra il quadro 1544«, str. 19) opazili na Gyrovi sliki razne hibe v umetniškem oziru, n. pr. na desnem obrazu Matere božje, na izbočeni roki Detetovi itd. Pristno svetogorsko sliko so pa strokovnjaki imenovali pravi umotvor. Odposlanci centralne komisije na Dunaju so svetogorsko sliko temeljito preiskali ter se izrekli za njeno pristnost!

Dalje je slika na Sveti Gori napravljena na kredini podlagi, Gyrova pa ne. Že ta okolnost priča starejšo dobo. Kako podlagi imajo barve na Gyrovi sliki, menda Gyra sam ne ve. Enkrat trdi (Gazz. pop. in Drexler l. c. str. 16), da ima oljnato podlago, drugi zopet (glej objavo 15. maja 1909) zagotavlja, da je na »rudečem mastiku« (»mastic rosso«). A tudi to znači poznejšo dobo. Istotako tudi oblika črk na napisu »Ecce Agnus Dei!« Opazo-

valec obeh kar čuti razliko. Na svetogorski Mariji je razlita ona gorka miloba, združena z resnobo — na Gyrovi sliki nekaj prav navadnega!

Centralna komisija za pristnost svetogorske slike.

Ko je Gyra začel širiti dvome o pristnosti svetogorske slike, je cerkvena oblast ubrala edino pravo pot, da je dala sliko preiskati centralni komisiji. Dočim Gyra lansko leto svoje slike odposlancem centralne komisije ni hotel pokazati, ako ravno jo prodaja, (to je dr. Dvořak in dr. Mantuaniju), je cerkvena oblast — svesta si pravične stvari — zadevo kompetentnim faktorjem v rešitev predložila. Ko se je pristnost slike ugotovila, se je hkrati zaprosilo centralno komisijo za popravilo slike. V uradnem listu »Mitteilungen der k.k. Zentral-Kommission für Denkmalfpflege« se v letniku 1913 na strani 145. opisuje podrobno popravilo svetogorske slike Matere božje, ki se označuje tako-le: »Ta znana slika, ki se kaže kot prav znamenit benečanski umotvor iz »cinquecento«, se je popravila...« V zadnji številki iz leta 1913. piše uradni list: »Popravo slike Matere božje, ki se na Sveti Gori časti, je povsem primerno izvršil akad. slikar Hans Viertelberger.« — Kakor nam znano, so se za pristnost slike izrekli znani veljaki, kakor dvorni svetnik Dvořak, dr. Josip Mantuani, konservator prel. Drexler, konservator dr. Jos. Gnirs.

(Dalje.)

stekla pod slavno vladno ljubljenege cesarja Fran Josipa I.

Belokranjska železnica! Pred nekaj leti še lep sen, danes oživotvorjena kot glavna proga državne železnice, kot člen mogočne železne črte, ki ima vezati osrčje habsburške monarhije z najjužnejšimi slovanskimi deželami našega cesarstva.

Bela Krajina je rešena iz svoje izolacije, postala je živ člen v omrežju svetovnega prometa, deležna životvorne in blagotvorne zveze s širnim svetom — in tako dospela do zgodovinskega mejnika v svojem razvoju.

G. m., današnji dan pomenja konec stare Bele Krajine in začetek nove Bele Krajine, živeče v prenovljenem svetu, v tesni trajni zvezi s severom in jugom; Bela Krajina, očarana devotka, zbuena iz stoletnega spanja k novemu življenju!

Mi, ki nas je prvi vlak pripeljal preko mogočnega Gorjanca, čestitamo naši Beli Krajini k današnjemu dnevu in ji ključemo: Bog daj srečo in blagoslov v novi dobi belokranjskega življenja!

Nemški nadaljuje: Visokospoštovani gospodje! Z iskrenim veseljem in in svečanimi čustvi praznuje kranjska dežela današnji dan, ko vidi izpolneno, dolgo časa gojeno iskreno željo. Zelo važen dan je za deželo, pa tudi za državo, saj gre za železniško zvezo z Dalmacijo, ki se je desetletja zamažala pričačkvala, ki se je sedaj za velik korak približala svoji dovršitvi — za ožji stik jugoslovanskih dežel Njegovoga Velikanstva z zgodovinskim središčem države, proti kateremu zro narodi, polni zaupanja. Današnji dan nas napolnjuje s prekipevajočimi čustvi hvaležnosti do Njegovoga Velikanstva, našega najmilostljivejšega cesarja in vladarja, na čegar Najvišje povelje je nastala Belokranjska železnica.

Slovenski nadaljuje: Predraga nam Bela Krajina! V marsičem boš v novi dobi prenovila svoj starodavni dom. Marsikaj starega bo padlo in se izgubilo v večni pozabljenosti.

Skrbno pa boš ohranila, kar so stoletja rodila dobrega in lepega. Skrbno boš čuvala bisere, ki so tvoj ponos in tvoje bogastvo.

Ohranila boš svojo vročo domovinsko ljubezen, ljubezen do domače grude, ljubezen in zvestobo do milega naroda.

Čuvala boš v stoletnih viharjih s potoki krvi in solza utrjeno globoko vero v Boga, zmagovalno zaupanje do spasilnega svetega Križa.

Ohranila in čuvala boš, Bela Krajina, svojo neomajno zvestobo in udanost do presvetlega cesarja, do prejasne cesarske hiše, zvestobo in udanost, preizkušeno v ognju kot čisto zlato!

Ti trije biseri, strnjeni v prekrasen diadem, se svetijo nad Tvojim čistim čelom in s svojimi čarobnimi žarki ogrevajo, jačijo in hrabrijo belokranjska srca. Ta diadem, ki te diči z nepopisno krasoto, čuval in branil je in bo skozi vse veke junaški belokranjski rod. Ta diadem — Tvoj čarobni amulet — bo Tebe, dražestna Bela Krajina, čuval vse veke pred sleherno nevarnostjo —

Pod slavno vladno cesarja Fran Josipa I. je stekla belokranjska železnica.

Vznesena, živa čustva zvestobe, ljubezni in udanosti do ljubljenege vladarja tvorijo siguren zaklad Kranjske vojvodine.

Danes pa, v tem slovesnem trenutku, ko se je naša goreče ljubljena Bela Krajina na povelje Njega Velikanstva odprla svetovnemu prometu — danes prekipevajo zvesta kranjska srca hvaležnosti do preljubljenega cesarja in hvaležnosti do Vsega mogočnega, ki je nam dal doživeti ta dan, njega pa otel iz hude, zavratne bolezni.

Po starem običaju dvignimo čaše in pijmo na čast našega presvitlega cesarja in najmilostnejšega gospoda, kojega naj Bog čuva, blagoslovi in nam ohrani do najsrajnejše meje človeškega življenja. Nj. c. in kr. Apost. Velikanstvo naš presvetli cesar in gospod Fran Josip I. Živio! Živio! Živio!

Nato je ekscelenca železniški minister, ki se je že kot mlad uradnik pečal z načrti naših dolenskih železnic, v daljšem govoru opisoval zgodovino postanka nove železnice, kakor tudi težkoče, s katerimi je bilo zvezano uveljavljanje tozadevnega zakona. Minister je omenjal, da je bila zasluga bivšega železniškega ministra dr. Derschatta, ki je ustvaril temeljni železniški zakon in ga izvedel. V nadaljnjem govoru je omenjal minister, da je pred 20 leti prisostvoval otvoritvi proge dela dolenskih železnic kot uradnik, gospodarske koristi, ki jih prinaša nova železniška zveza V prvi vrsti za to določena, da se doslej osamljeni del kranjske dežele čimbolj in krepkeje zveže z njo, je davno zaželjena želez-

niška zveza tudi poklicana, da ustvari v zvezi z nadaljnjo progo v Karlovec, od tu preko Ogulina v Knin, nove gospodarske pogoje. Vlada pričakuje od te zveze krepkih gospodarskih impulzov na trgovino in promet ter vidi v tem uspešno sredstvo za obstanek prebivalstva na domači grudi. Pošteno delo v gospodarsko povzdigo bodi cilj vseh, ki smo tu zbrani, odstranimo, kar nas loči, in iščimo to, kar nas združuje! (Veliko odobravanje.) Minister je ob koncu svojega govora napil deželi Kranjski in njenim zastopnikom.

Novomeški prošt dr. Elbert je opozarjal na dejstvo, da je železniški minister kumoval tudi pri otvoritvi dolenske železnice ter je izrekel željo, naj bi kmalu prisostvoval tudi začetku tretje dolenske železnice.

Državni in deželni poslanec vitez Pogačnik je omenjal v svojem slovenskem govoru sodelovanje ekscelence deželnega predsednika barona Schwarza za Belo Krajino. Prenovljeni vinogradi in razdeljene podpore kažejo njegovo pot. V Beli Krajini je dovolj prostora za razvoj tu živčih različnih plemen. To kaže, da se to tudi v Avstriji lahko zgodi, če vladata za vse narode zakon in pravica. Z novo železnico je dosežena prva stopnja razvoja Bele Krajine, toda deželne vlade čaka še mnogo dela. Ime onega deželnega predsednika, ki bo izpremenil solze slovesa izseljencev v veselo pozdrave vračajočih, bo ostalo globoko vtisnjeno v srcih Belokranjcev. Govornik je prosil deželnega predsednika, naj ohrani Belokrajini tudi nadalje svojo naklonjenost, da se bodo ustvarili belokranjskemu prebivalstvu vsi potrebni življenjski pogoji, ter je zaklical njegovi ekscelenci med viharnim odobravanjem krepak »Živio«.

Njegova ekscelenca deželni predsednik baron Schwarz se je zahvalil v s a m o s l o v e n s k e m j e z i k u podpredsedniku vitez Pogačniku za njegov pozdrav ter izjavil, da prinaša belokranjskemu prebivalstvu enaka čustva simpatije. Prijateljsko razmerje med njim in Belokranjci je obstajalo od njegovega prvega potovanja v Belokrajino, pri katerem so mu zastopniki prebivalstva izrazili zaupanja polni svoje želje glede potreb prebivalstva. Veseli ga, da se je marsikatera teh želja, tako glede nove železnice, izpolnila ravno v času njegovega delovanja kot deželni predsednik na Kranjskem. (Odobravanje.) Belokrajina koraka gotovo nasproti srečni bodočnosti, ako bo ohranilo prebivalstvo stare in izkušene tradicije svojih prednikov. (Burno odobravanje.) Deželni predsednik je končal s klicem: »Živela naša lepa Belokrajina!« (Živahno odobravanje.)

Državni in deželni poslanec prof. Jarc je poudarjal v slovenskem in nemškem jeziku, da je Belokranjec pred 30 leti zapuščal zapuščeno svojo deželico, sedaj, ko se bo vračal, bo našel lepe nove bele ceste, nove mostove, nove vodovode in novo železnico. Zasluga pri izvršitvi belokranjske železnice je gotovo na strani tehnikov, s katerimi je v to ločeno deželico prišla kultura, kateri bo sledil tudi gospodarski razvoj. Vsled hvalevrednega vodstva gospoda dvornega svetnika Bertelega in gospoda višjega državnega železniškega svetnika Opitza se od strani prebivalstva niso pojavile vsled izvedbe železnice skoro nobene pritožbe. Govornik posebno pohvalno omenja tudi zgradbo kolodvorov, ki pričajo o domovinskem varstvu. Ne smejo se pa pozabiti podjetniki in delavci. Govornik je napil med živahnim odobravanjem vsem sodelavcem pri novi železniški zvezi.

Med govori je svirala črnomaljska godba. Na vrtu pa je govoril zbranemu ljudstvu dr. Jan. Ev. Krek. Gromoviti živokliki so z vrta doneli v dvorano, ko je govornik povdarjal, da je Belokrajina središče med Jugoslavlani ter da je S. L. S. bila tista, ki je delo srečno izvršila. En poslanec ni nič, vse je delo stranke, stranka kot taka je Belokranjecem izvajala belokranjsko železnico.

Po banketu je bil ministru predstavljen odlični naš folklorist Belokrajine č. g. župnik Šašelj, ki je ministru izročil krasno vezani izvod svojih »Bisernic«. Drugi izvod je g. Šašelj poklonil deželnemu predsedniku. Gospod župnik Šašelj je včeraj organiziral, kakor smo poročali, spreved narodnih noš, ki ni zanimal ministra in tujih gostov samo radi znamenitih narodnih noš, ampak tudi radi lepega petja starodavnih belokranjskih pesem.

Točno ob 9. uri 50 minut zvečer je slavnostni vlak pripeljal goste nazaj v Ljubljano, železniški minister pa je ostal v Novem mestu kot gost g. prošta dr. Elberta, da si danes v družbi deželnega glavarja in poslanca Jarca ogleda traso za železnico proti Brezicam. Pri povratku smo opazili, da je bila postaja Šmarje-Sap razsvetljena

z lampijončki, nekaka manifestacija, naj bi se brzovalak ustavljal tudi na tej postaji.

Jutri bo nova belokranjska železnica izročena splošnemu prometu. Naj bo vedno srečna njena pot, naj postanejo srečno dejstvo vse želje, ki so jo včeraj spremljale na prvi poti. Lepa zemlja belokranjska naj z novo železnico ne bo odprta samo svetu, ampak tudi sreči!

Cesar ob otvoritvi nove belokranjske železnice.

Deželni glavar dr. Šusteršič je ob priliki otvoritve belokranjske železnice odposlal Njegovemu Velikanstvu udanostno in zahvalno brzojavko iz Novega mesta, nakar je prejel sledeči brzojavni odgovor:

Visokorodnemu gospodu dr. Ivanu Šusteršiču, deželnemu glavarju, Novo mesto. Njegovo c. in kr. Velikanstvo je z zadovoljstvom najmilostnejše blagovilo sprejeti v imenu prebivalstva Kranjske ob priliki otvoritve belokranjske železnice izraženo udanostno izjavo ter želi iz vsega srca, da bo nova železniška zveza odprla deželi nove vire blagostanja in prospeha. — Kabinetna pisarna Njegovoga c. in kr. Apostolskega Velikanstva.

Odlikovanja.

Povodom izvršitve belokranjske železnice je bil podeljen voditelju železniške zgradbe višjemu državnemu železniškemu svetniku Opitzu vitezki križec Fran Josipovega reda, stavbnima nadkomisarjema Chatu in Franzu pa zlati zaslužni križec s krono. Odlikovanja je železniški minister izročil imenovanim trem gospodom osebnostno v Novem mestu.

Anarhija v Albaniji.

Dozdaj še ni znano, če ostane albanski knez Viljem v Albaniji ali se pa povrne nazaj na svoj grad Wied, iz katerega ga je v albanske čeri izvabila njegova častihlepna soproga. Če pride res do oboroženega mednarodnega posredovanja v Albaniji, se seveda ne vé, ker se mora vedno z ljubosumnostjo med velesilami računati. Vsekakor je položaj v Albaniji še vedno zavil v meglo. Kar se tiče razmerja med nami in Italijo, je na zunan vse korektno. Naš zunanji minister je hvalil včeraj v delegaciji italijanskega diplomacije. Tudi San Giuliano bo zapel to pesmico danes v italijanski zbornici, a strupenega pisanja italijanskega časopisja nasproti Avstriji radi Essadovega izгона se Berchtold gotovo ne veseli. »Pester Lloyd«, ki je nekako glasilo našega zunanjega ministarstva, se hudo zaganja v italijansko časopisje, kar pač kaže, da tako pristrane naše razmere z Italijo niso, kakor to proglašajo javno laški in naši diplomati. »Grazer Volksblatt« objavlja dopis iz Rima, ki izve, da je v Italiji tako razpoloženje proti Avstro-Ogrski, da se v resnem slučaju na zvezo z Italijo niti računati ne more. Neki laški poslanec v Bologni je rekel na shodu, da bi se, če bi vlada ukazala, naj se laška armada od strani avstrijske bori, cela Italija kakor en mož uprla, ker rajši žrtvuje Italija svojega zadnjega moža proti dednemu sovražniku, kakor da bi ga jačila in večala. Italijani preplavljajo Albanijo, Wieda bi pa radi odstranili, zato se za Essada potegujejo. Tudi dunajsko časopisje je nevoljno, ker je vso akcijo v Draču vodil italijanski poslanik in ni čisto nič razpoloženja za ostrejši nastop. Grof Berchtold je celo izrazil mnenje, naj bi se Albanija kolikormogoče sama sebi prepustila!

Mednarodna kontrolna komisija se pogajala z vstaši.

»Agenzia Stefani« poroča iz Drača 24. t. m.: Nizozemski stotnik Sarr, ki so ga vstaši vjeli, je došel dopoldne v Drač in sporočil, da zahtevajo vstaši mednarodno komisijo in so tako razburjeni, da se je bati, da vse vjetnike masakrirajo. Delegati mednarodne komisije so se podali k vstašem in se z njimi pogajali. Po poročilih iz Valone so ostala dosedanja pogajanja z vstaši popolnoma brezuspešna.

Poročila o bojih z vstaši.

V Kavaji je 23. t. m. 500 vstašev preganlo vladne oblasti, razobesili so turško zastavo, raztrgali in poteptali albansko in proglasili samoupravo okraja. Klicali so: Živio albanski kralj Essad! Kakih 150 mož močan orožniški oddelek je prodrli proti Tirani. Pri Rasbulu so se orožniki ponoči spopadli z vstaši. Streljanje se čuje v Drač. — »Agenzia Stefani« poroča, da je padlo v boju 23. majnika 20 mrtvih in 10 ranjencev. Vstaši so vjeli med drugimi enega nizozemskega častnika in rumunskega vojaškega atašeja princa Sturdzo. Ob pol 11. si je albanski knez ogledal prednje straže in utrdbi. Po pogajanjih so vstaši izpustili vjetnike in ranjence, ki so jih v Drač z avtomobili pripeljali. 24. t. m. se je vrnil nazaj v Drač ministrski predsednik Turkhan paša. Boj orožnikov z vstaši popisuje »Lokalanzeiger« takole: Ponoči od petka na soboto je bil proti kmetom odposlan proti Tirani oddelek orožnikov, ki so jih vstaški kmetje vzhod-

no od Šijaka obkolili in vjeli. Braniti se radi premoči oddelek ni mogel. V soboto so odposlali druge oddelke proti vstašem, ki so bili 4 km zahodno od Drača napadeni. Boj je trajal do 6. ure zvečer. Vladne čete so se morale kljub streljanju iz topov umakniti v Drač. Ko se je vrnil knez z »Misurate« na kopno, so sklenili premirje.

Ljubeznostvosti italijanskega časopisja.

»Tribuna« objavlja sledečo brzojavko iz Drača: Ko je korakal knez proti ladji, da dobi s svojo ženo in otroci varstvo na njej, so se končale neodpušljive napake brezpametno drzne politike Avstro-Ogrske in njenih agentov. Rešitev je le po Italiji mogoča. Istotako rohni »Corriere della sera«. Dunajsko časopisje zdaj ne dela Italiji poklonov, kakor običajno, marveč sodi, da knez ni pravi mož, ki bi bil kos premagati težave v Albaniji. »Reichspost« pa piše, da se v Draču ni šlo samo za agitacijo mladoturkov, marveč da tiči še kdo za kulisami.

Essad paša

je 25. t. m. konferiral s San Giulianom. V »Tribuni« pa izjavlja, da ni snoval nobene zarote proti knezu.

Sureya Bey Vlora,

albanski poslanik na Dunaju, izjavlja v »N. Fr. Pr.«, da prej v Albaniji ne bo miru, dokler se tja ne odpošlje 5000 do 6000 mož tujih vojakov. Če se to hitro ne zgodi, obstaja nevarnost, da se Albanija razdeli. Upravo dežele mora prevzeti mednarodna komisija.

Angleži o položaju v Albaniji.

Angleško časopisje se boji zapletljajev radi Albanije. Le cesarju Francu Jožefu se je zahvaliti, da se je dozdaj ohranil mir. Albanija je zgrajena na slabem temelju. Knezu je beg v soboto zelo na ugledu škodoval. Glavne točke dežele naj bi zasedli mednarodni oddelki; v kakih 30 letih bo morebiti ljudstvo za samostojno državno življenje zrelo. Obstaja pa tudi nevarnost, da se Albanija razdeli, če bi jo tuje velesile zasedle.

Grki

naaglašajo, da ni izključeno, da bi ne bila Grška radi dogodkov v Albaniji prisiljena hitro nastopiti.

Avstrijsko brodovje pred Dračem.

Glasom v Trst došlih vesti so sedaj zbrane pred Dračem vse avstrijske bojne ladje, ki tvorijo takozvano zimsko eskadro. V albanskih vodah so sedaj usidrane: križarki »Sankt Georg« in »Admiral Spaun«, torpedni lovci: »Turul«, »Hussar« in »Reka« ter torpedovke: 64 F, 69 F in 72 F. Eskadri poveljuje kontreadmiral Seidensacher, ki se nahaja na križarki »Sankt Georg«. Avstrijska eskadra pred Dračem sedaj reprezentira 14.900 ton displacementa in ima 1500 mož močno posadko. Brodovju se tekem prihodnjih dni pridružita oba drednovta, ki dospeta z Malte po končanem obisku angleškemu brodovju. — Nenavadni pojav oklopnjač »Radetzky« in »Franz Ferdinand« in tržaški luki se spravlja v zvezo z najrazličnejšimi kombinacijami.

× × ×

Zadnje vesti.

Rim. Sklenila se je mednarodna intervencija. Baje se osnuje mednarodni zbor 20.000 mož. Poveljstvo prevzame angleški general.

Drač. Lloydov parnik »Adelsberg«, ki ga je bil avstrijski poslanik zadržal, je odpotoval v Trst. Del beguncev se je vrnil na kopno, drugi pa so še ostali na vojnih ladjah. Pogajanja med vlado in vstaši so dozdaj še brez uspeha. Položaj je kritičen.

Kolin. Opuščeni telesni zdravnik albanskega kneza dr. Berghausen je izjavil, da je knežev prestol ogrožen. Na krivdo Essad paše ne veruje.

Budimpešta. Grof Berchtold se je včeraj posvetoval z italijanskim poslanikom vojvodo Avaria glede izjave, ki jo poda danes San Giuliano glede dogodkov v Albaniji v italijanski zbornici.

Dnevne novice.

+ Dr. Krek v avstrijski delegaciji.

Iz Budimpešte smo prejeli brzojavko: Dr. Šusteršič je radi nujnih opravkov na Dunaju zadržan udeležiti se sej delegacije. Ker je pa važno, da je dežela Kranjska zastopana pri debati o armadi in Bosni, je poklican v delegacijo poslanec dr. Krek, ki je danes došel v Budimpešto.

+ »Wacht am Rhein« in nemški krščanski socialci. V nedeljo so priredili »bauernbundovci« shod v Špitalu na Koroškem, na katerem so nemškonomacionalni poslanci za govarjali politiko nemške nacionalne zveze v državnem zboru in protislovanska nasilstva na Koroškem. Pred shodom je udeležence pozdravil pred občinsko hišo špitalski župan, nakar je na zahtevo podpredsednika liberalnega »Bauernbunda« Egger igrala godba »Wacht am Rhein«. Krščanski socialni »Kärntner Tag-

blatt« pravi, da je bila prireditel splošna, ker so se vabilu na shod odzvali tudi številni krščanskosocialni kmetje, vsled česar je igranje pesmi »Wacht am Rhein« zbudilo, kot je umevno, prvo nevoljo med udeleženci prireditel. Velik del kmetov popolnoma pravilno namreč ni mogel ume- ti, v kaki zvezi je »Wacht am Rhein«, ki jo navadno pojo nemški radikalni dijaki v pozni uri, s kmečkim shodom. To neraz- umevanje je prišlo do izraza v le posamez- nih »heil«-klicih. Kakor je videti, neka- teri Nemci spoznavajo, da v Avstriji ni na mestu petje vsenemske »Wacht am Rhein«. Znano je, da se je tudi profesor dr. Förster na dunajski univerzi nedavno izrekel proti petju te pesmi, proti kateri so pametni krščanski Nemci v Avstriji.

— **Vozni red 1914 15.** Včerašnji šte- vilki »Slovenca« smo priložili ravnokar izišli najobsejnejši slovenski vozni red za stalne dnevne naročnike našega lista. — Knjižica obsega 128 strani. Kdor bi ga po- motoma ne bil prejel, naj ga reklamira. Ker jih pa imamo še nekaj v zalogi, po- strežemo z njim tudi vsem onim, kateri se tekom tega ali prihodnjega meseca pri- glase kot novi naročniki »Slovenca«. — Za nenaročnike cena 40 vin., po pošti 45 vinarjev. Znesek se pošlje najlažje v znamkah.

— **Umrli je** v Idriji c. kr. podurad- nik Aleksander Pivk, oče bogoslovca Ivana Pivka. Včerašnji ponoči ga je zadela mrtvoud, danes 25. maja v zgodnjem jutru je sklenil. Bil je priljubljen paz- nik v žgalnici, dober in skrben oče družini. Z njim zopet leže v grob eden naših najodločnejših mož. N. v m. p.!

— **Umrli je** 25. majnika v Šmartnem pri Litiji g. Jožef Izgoršek, mizarski mojster in hišni posestnik. Bil je dolgo vr- sto let skrben ključar župne cerkve in ob- činski odbornik ter svetovalec, poštenjak in vzor moža, vnet za cerkev in tudi za iz- vencerkveno katoliško življenje.

— **Poročil se je** 25. majnika v Šmart- nem pri Litiji eden izmed najdelavnejših članov društvenega življenja, zlasti drama- tičnega odseka, okrajni sluga Franc Po- glajen z Ivano Volk. Oba sta bila tudi čla- na Marijine kongregacije.

— **Zgradbo nove železniške proge** Knin—Pribudic, končni del nove dalmatinske železnice, nadaljevanje ličke železnice, je dobila tvrdka dr. Sa- mohod-Lončarič. Gradbeni stroški zna- šajo sedem milijonov kron.

— **Ogenj.** 21. t. m. je zažgal petletni dečko v Potovrhu slamo. Vnela se je neka hiša in kozolec ter šupa. Zgorela je tudi krava in 200 K denarja. Priza- deta sta posestnika Hrovatu in Vovko. Škode je do 5000 K.

— **Otrok zgorel.** Ko je šla včeraš- jzutraj posestnica Šternceva iz Bizovi- ka od doma, je doma pustila zaprte tri otroke, izmed katerih je bila štiriletna hčerka najstarejša. Le-ta je prišla do vžigalic ter pri zažiganju zasmodila posteljico, v kateri je ležala njena dve- letna sestra. Posteljica se je vnela, in ko je došla mati domov, je našla v so- bi polno dima, hčerko Pavlico pa tako opečeno, da je kmalu nato umrla.

— **Nezgoda.** 12 letna Ivana Dolenc, hči sodarja iz Železnikov, je padla pri nabiranju šmarnic preko nekih pečin in se smrtnonevarno poškodovala. Na- šli so jo nezvestno z ranjeno glavo ter jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer leži še vedno v nezvesti.

NADVOJVODA FRIDERIK V DALMA- CIJI.

Najvojvoda Friderik si je med vož- njo iz Splita v Makarsko ogledal tvor- nice družbe Krka nad Omišem

DVOBOJ BUDIMPESTANSKEGA ZBOR- NEGA POVELJNIKA S POSLANCEM SZMRECSANYIEM.

Budimpeštanski zborni poveljnik ge- neral kavalerie Tersztzyanszky je zahteval po svojih pooblaščenih v imenu častni- škega zbora skupne oborožene moči mo- narhije viteško zadoščenje od poslanca Szmrecsanyija, ker je žalil častnike. Szmrecsanyi je za svoji priči imenoval po- slanca Lovaszija in grofa Szechenyija. Dvobojevala sta se Tersztzyanszky in Szmrecsanyi 25. t. m. popoldne. Szmrecsa- nyi je bil s sabljo ploskoma po roki udar- jen, Tersztzyanszky je bil ranjen na rami. Nasprotnika sta se spravila in si segla v roko, ko je Szmrecsanyi izjavil, da ni ho- tel častnikov žaliti.

SVIHA VLOŽIL NIČNOSTNO PRITOŽBO.

Dr. Svihov zastopnik dr. Boucek je 25. t. m. vložil ničnostno pritožbo, ker je praška porota odgovornega urednika »Na- rodni Listov« dr. Hellerja oprostila.

Zadnje vesti.

AVSTRIJSKA DELEGACIJA.

Budimpešta. V plenarni seji avstrijs- ke delegacije je včeraš odgovarjal zunanji minister grof Berchtold, in sicer naj- prej na vprašanje glede italijanskih

demonstracij v Trstu in v Ita- liji in glede Albanije. Grof Berchtold obžaluje, da je prišlo do izgre- dov v Trstu, in sicer pri obhodu delavcev 1. majnika, kateri obhod se vrši vsako leto. Še bolj pa ga bole protiaavstrijske demon- stracije v Italiji, katere sicer prizna, ven- dar pa jim ne pripisuje velike važnosti po- sebno glede našega političnega razmerja z Italijo. To je pokazala tudi italijanska vlada, ki je sama obsodila te demonstra- cije posebno s tem, da je bil odstavljen zaradi njih prefekt v Neaplju. Glede Alba- nije, in sicer z ozirom na očitek dr. Šu- steršiča, da Avstrija plačuje, največji dobiček pa bo imela od tega Italija, torej da služimo mi italijanskim interesom, pravi govornik, da sedanji albanski državni si- stem v tem obsegu in obliki, kakor ga je ustvarila londonska reunija, gotovo ne od- govarja idealni rešitvi. To je kompromisna rešitev z vsemi pridobitki in izgubami kompromisa, to je izenačbe nasprotujočih si interesov, ki je bil omogočen, ne da bi bilo prišlo do vojne, ki bi imela nepre- računljive posledice. V nadaljnjem poudar- ja, da nam je stala Italija vedno na strani, tako tudi Nemčija. Pri tej priliki ži- vahno zavrača dr. Šusteršičeva izva- janja glede Nemčije. Zanima, da bi imela Avstrija pri tem bojevati se proti Slovan- stvu, ker je zveza z Nemčijo defenzivna zveza. Govoril je nadalje jako optimistično o razmerju z Rusijo in o naši balkanski politiki. Glede Albanije pravi grof Berch- told, da se je sporazumela Avstrija z Ita- lijo glede državne avtoritete in nadaljnega razvoja Albanije tako, da se bosta kolikor mogoče malo vmeša- vali, ker se držita temeljnega načrta, ustanoviti samostojno Albanijo in prepu- stiti upravo države določbam mednarodne kontrolne komisije. Če pa bo treba ukre- niti kaj posebnega, ukrenemo to sporazum- no z Italijo. Ta slučaj se je že pripetil, ko smo izkrcali mornarje in poslali tje vojne ladje. Na vprašanje, zakaj je zbežal knez Viljem na italijansko ladjo, odgovori grof Berchtold, da zaradi tega, ker ima itali- janska ladja značaj jahte in nudi več ugod- nosti kot naša vojna ladja, ravnatoko, kot je preje vporabil knez našo ladjo »Taurus«. Glede vprašanja orijentskih železnic pravi grof Berchtold, da ne odgovarja dejstvom, da bi imela Srbija pravico poddržaviti že- leznico. Z ozirom na to, da pogajanja še niso končana, grof Berchtold ne more več povedati. Potrjuje, da je trgovinska po- godba z Grško že skoro perfektna in da je bila predvčerašnjem v Atenah para- firana. Končno je govoril govornik še o nameranih konzulatih v Mali Aziji in o avstrijskem zastopstvu v Sibiriji. — Za grofom Berchtoldom je govoril grof Stürgkh, ki se je pečal predvsem z zvezo monarhije z Dalmacijo. Po novem dogovoru z ogrsko vlado so se izpremenili roki nagodbenega zapisnika, tako da bi bila liška železnica najkasneje do oktobra 1918 zgrajena. Kar se tiče zveze Rudolfovo—Metlika—Karlovec, se je proga deželna meja—Karlovec otvorila 28. decembra 1913, danes se pa slovesno odvarja avstrijska proga Rudolfovo—Met- lika—deželna meja. Zgradbena dela na ogrskem delu liške železnice so, kakor nam je znano, v polnem tiru, tako da je verjetno, da se cela proga že **spomladi 1917** izroči prometu. Za dalmatinsko le 23 km dolgo delno progo iz Pribudica do Knina se stavbena dela kmalu oddajo. — Delegacija je odobrila proračun zunanjega ministra, naslov dispozijski zaklad je bil odobren s 27 proti 10 glasovom.

DR. RYBAŘ O LAŠKI NEVARNOSTI.

Trst. Na shodu v Škednju je dr. Rybař tudi dejal: »Do konflikta med Avstrijo in Italijo pride gotovo in Trst bo igral važno ulogo v tem konfliktu. Na Trst gleda Ita- lija vedno in ga hoče nam iztrgati. Res je pa tudi, da se mora Avstrija boriti zanj do zadnjega svojega vojaka, kajti če ga izgubi, ni več velesila, ker bi bila odtrgana od morja. **Potem bi ne trpela le Avstrija, tem- več bi trpeli tudi mi kot Slovenci, kot Avstrijci!** Zato moramo opozarjati vlado, naj preneha s politiko, ki izziva sovraštvo zunaj in znotraj naše države, poleg tega pa še vzgaja špijonstvo proti naši državi. Kdo more trditi, da ni med onimi 40.000 renjnikov v Trstu špijonov, ki skrbje za to, da bo tedaj, ko se približa italijansko brodovje Trstu, vse pripravljeno?! In naši Italijani, ko kličejo Rim na pomoč, prika- zujejo te dežele kot neodrešene, ki komaj čakajo, da pride rešitelj z italijansko za- stavo. Če si tako razlagamo resnost polo- žaja, potem moramo priznati, da gre tu za **obstanek našega naroda, kakor za obsta- nek države.** Nas Slovence bi potem raz- trgali. Del nas bi podjarmili Italijani, ostali del pa bi bil preslab, da bi se ubranil. Iz- ginili bi. Zato pa moramo, dokler je še čas, uporabiti vsa sredstva, da si ohrani- mo to pozicijo. Organizirati se moramo na kulturnem in gospodarskem polju, da nas ne premagajo.«

NOV ŠKANDAL NA ČESKEM.

Praga. »Narodni Listy« objavljajo na uvodnem mestu faksimilirano pismo, iz ka- terega se razvidi, da je predsednik izvršil-

nega odbora češke narodno-socialne stran- ke in načelnik deželne zveze češkoslovan- skih železničarjev, posl. Volna za svoje intervencije jemal provizije. Na shodiš, katerim je prisostvoval komisar Klíma, pa je Volna pustil sprejemati čim najostrejše resolucije, da napravi s tem Klimi uslugo, da je ta lahko sestavljal resna poročila!

ZADNJA POROČILA IZ ALBANIJE.

Dunaj. (Oficijelno.) Noč je prešla mirno. Otroci knezovi so se včeraš po- popoldne vrnili v palačo. Za varnost skr- bi oddelek pomorščakov.

Dunaj. Di San Giulano misli pred- lagati, da naj se oblast mednarodne kontrolne komisije v Albaniji razširi, kar bi imelo za posledico mednarodno intervencijo.

Dunaj. Nemška križarka »Goeben« je odplula iz Dedeagača proti Draču.

Drač. Pri napadu vstašev na knežve čete je bil ubit tudi Avstrijec Ber- ger. Vjeti pa so bili holandska častnika Rolfe- sema in Sarr, rumunski ataše Sturza, av- strijski dvorni svetnik Mandler in Francoz grof Pimodan. Vstaši so jih zdaj že izpustili.

Drač. Avstro-ogrska vojna ladja »Ad- miral Spaun« je odplula proti Pulju. K vstašem sta se podala avstrijski zdravnik in laški polkovnik Murichio, da prevza- meta ranjence. Vsega skupaj so vstaši bili ujeli 160 kneževih vojakov, ki so se zdaj vrnili vsi v Drač.

Dunaj. »N. Fr. Presse« poroča: Vest, da se je že sklenila mednarodna akcija, ni resnična. Položaj se je baje omilil.

RUSIJA IN FRANCIJA.

Pariz. Ruski car je povabil predsed- nika francoske republike za 20. julija t. l. v Peterburg.

PROTINEMŠKO GIBANJE V RIMU.

Sarajevo. Tu se vrši te dni velik na- rodni meeting, na katerem se bo zahte- vala odstranitev vseh nemških napisov.

POL MILIJONA DEFRAVDIRAL.

Krakov. Poštni uradnik Wilcek je defraudiral pol milijona kron.

SMRTNA NESREČA PRI ČASTNIŠKI DIRKI.

Črnovice. Pri častniški dirki je ulan- ski poročnik Korotinski padel s konja in se težko poškodoval, ulanskemu poro- čniku Steidlpu pa se je preklala glava in je umrl.

RAZKOL V ČESKI NARODNOSOCIALNI STRANKI.

»Pravo Lidu« poroča, da se je radi Svihove afere razcepila češka narodno- socialna stranka in da se je v Žižkovu usta- novila nova »Neodvisna narodnosocialna stranka« z lastnim glasilom.

V TAJNEM KONZISTORIJU

25. t. m. dopoldne je sv. oče v navzočnosti 21 kardinalov proglasil imenovanje novih kardinalov. Pridrži si pa sam imenovati za kardinala libbonskega patriarha. Nato je sv. oče imenoval 12 italijanskih in ino- zemskih škofov, med njimi imenovanje kr- škega škofa mons. Baltazarja Kaltnerja za solnograškega nadškofa in imenovanje škofa v Györu mons. Leopolda Arpad Va- radyja za nadškofa v Kološu. Mesto raj- nege kardinala Oreglia je sv. oče imenoval za kamerlenga sv. rimske katoliške Cerkve kardinala della Volpeja.

HOMERULE

je angleška spodnja zbornica sprejela 25. t. m. v tretjem branjb s 351 proti 274 gla- sovom.

DUMA

je odobrila proračun ruskega zunanjega ministrstva.

Pogorelo mesto. Mesto Atlín je sko- raj popolnoma zgorelo. Trgovski del me- sta je uničen, nadalje so zgoreli trije ho- teli, ena cerkev, pošta in brzojavni urad.

Ljubljanske novice.

Ij Nogometne tekme v Ljubljani. Ka- kor smo že poročali, so se vršile v nedeljo in včeraš nogometne tekme med moštvom čeških tehnikov iz Brna in med prvim mo- štvom ljubljanske »Ilirije« ter je »Ilirija« prvi dan podlegla s 4 : 1, druga dan pa po krasnem boju zmagala s 3 : 2. Tekme so se vršile v proslavo otvoritve novega igri- šča, vendar ni niti prvi, niti drugi dan ob- činstvo posebno dobro posetilo tekem. To- da o tem ne maramo razpravljati, hočem se baviti s tekmo kot tako. Gostje so na- stopili z moštvom pravih atletov, ki je go- jilo oba dva dni visoko igro brez posebne kombinacije in dolgim pasom. Pozornost so vzbujali njih dolgi strelji; med gosti se je najbolj odlikoval levi branilec, ki je marsi- katero nevarno situacijo rešil; razven tega sta bila dobra tudi še srednji napadalec in leva zveza, od krilcev pa srednji. Gostje so hoteli pri tekmi izrabljati svojo telesno premoč in je radi tega bila z njih strani igra že večkrat na skrajni meji dopustnosti.

Posebno sinoči so nastopali kot pravo hands-moštvo. »Ilirija« nasproti je bila prvi dan prav slaba. Poleg vratarja je bil naj- boljši mož levi branilec. Desni je ta dan odpovedal popolnoma; ravno tako krilci, ki niso držali pravilno prostorov. Napadalci so še vedno bolehalo na stari bolezni. Do kazenskega prostora dobri v kombinaciji, potem pa nakrat neodločni. Leva zveza in desno krilo nista znala teči, desna zveza še vedno preveč drobila, prvo krilo pa po- trebuje še tehnike. Zato je pa moštvo drugi dan bilo kakor iz enega vilita. V taki formi ga v Ljubljani še nismo videli nastopiti in zaslužilo je res zmaglo, kakor bi bilo tudi prvi dan lahko zmagalo, da ni imelo sre- dišče smole. Prvi dan je bil potek igre na- slednji: Gostje si volijo prostor, »Ilirija« mora zato igrati proti solncu, toda prične igro in je takoj pred nasprotnimi vrati. Na- pad se razbije, toda »Ilirija« zopet in zopet napada. V tretji minuti je levo krilo skraj- no nevarno. Desni branilec gostov zakrivi foul, sodnik diktira 11 metrovko, ki jo pa leva zveza zgreši. Gostje pridejo parkrat pred nasprotna vrata in dosežejo par ko- tov, toda šele v 20 minuti dosežejo prvi goal. »Ilirija« je vsled tega vidno poparjena in se omeji preveč na obrambo. Kljub me- njavajočim pozicijam in skrajno kočljivim situacijam na obeh straneh konča polčas 1 : 0 za goste. V drugi polovici se »Ilirija« trudi zadržati, toda zamanj. Ima pač smolo. V 27 minuti se izmuzne vratarju žoga, gost- je beležijo drugi goal, v 29 minuti že tret- jega, ker je levi branilec direktno nasprot- niku skrilval žogo, in v 3 minuti četrtega. Šele v zadnji minuti se posreči »Iliriji« do- seči nevzdržljivi goal po kombinaciji desno krilo srednji napadalec. Razmerje kotov za goste 7 : 4. — Drugi dan se je igralo samo dvakrat po 40 minut s presledkom 5 minut. »Ilirija« si voli prostor, vendar je kljub temu takoj v nasprotnem taboru. Tempo je nenavadno živahen. V 16 minu- tah doseže levo krilo »Ilirije« prvi goal, burno pozdravljen od občinstva. Sedaj se začne naravnost divja hitrost. »Ilirija« hoče izrabiti svojo dobro formo, toda vsi napadi se razbijejo pri branilih zastav, ki končno v 34 minuti izjednačijo. V drugi polovici doseže »Ilirija« že v 2 minuti lepo kombi- niran goal, v 10 minuti zakrivijo gostje sami svoj goal, vendar pa se jim posreči v 25 mi- nuti zvišati sebi v dobro goale na dva. Od tedaj naprej je igra na obeh straneh poje- mala. Bilo je še par kotov brez uspeha. Ob- činstvo je bilo zelo navdušeno in je odha- jajočim gostom prirejalo srčne ovacije tudi zunaj igrišča.

Ij Slov. gosp. izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo se udelež v četrtak svete maše ob 5. uri zjutraj na Rožniku. Člani se zbiraio ob 4. uri na Mirju.

Ij Rakovnik. V soboto in nedeljo se je zbralo na Rakovniku nešteto ljudstva iz vseh slovenskih pokrajin. Dne 23. maja zve- čer so mu salezijanski gojenci pri lurdski kapeli priredili kratko, a zanimivo zabavo. V nedeljo popoldne je bila veličastna procesija z ogromno udeležbo in veliko varia- cijo: mladi telovadci, dolga vrsta belooble- čenih otrok, razne narodne noše itd. Kljub nešteti udeležbi je vladal povsod najlepši red.

Ij Katehetika. Jutri (v sredo) ob pol šestih bo kratek sestanek kate- hetov, da se določijo dnevi III. redne spovedi za mladino ljubljanskih šol. — Redna mesečna konferenca s predavanjem konz. svetnika in prof. dr. Perneta pa bo v sredo dne 3. junija ob petih popoldne. Lokal: Posveto- valnica v Katol. Tiskarni.

Ij Društvo slovenskih profesorjev priredi v četrtak dne 28. t. m. ob pol osmi uri zvečer v restavraciji »Pristare Rimljanu« (pri Mra- ku na Rimski cesti) prijateljski se- stanek. Poročala bosta gosp. pro- fesorja Wester in dr. Zmave o zbora- nju delegatov Državne zveze v Krako- vu in o svojih vtisih o Poljakihi. — Gg. tovariši se uljudno vabijo, da se udele- že sestanka v največjem številu!

Ij S. F. K. »Ilirija« opozarja ponov- no na svoj redni občni zbor, ki se vrši jutri v sredo dne 27. t. m. ob pol 9. uri zvečer v restavraciji pri »Roži«.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

V dosmrtno ječo obsojen. Na za- tožni klopi sedi Janez Kržišnik, 28 let stari, v Žire pristojni delavec brez stal- nega bivališča, ki je tujemu imetju skrajno nevaren človek. Bil je že več- krat kaznovan, zadnjikrat celo s šest- letno težko ječo. Postal je tat iz nava- de in končno tudi ropar. Odkar je pri- šel iz ječe, se je vlačil po Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem, ter živel le od tega, kar je ukradel in priberačil. Tako je kot hlapec izmaknil svojemu gospodarju Jerneju Zaplotni- ku v Seničnem in njega bratu 440 K, 10 klobas in nekaj kruha. Potem je vlo- mil v hišo Pavla Koširja na Golem vrhu in je njegovi ženi in sinu ukradel razhu 32 K gotovine nekaj klobas, več obleke in perila, žepno uro in en uhan. Na ve-

čer 8. marca minulega leta je obdolženec nekaj pokradel v Dobnikovi hiši na Brezjah ob kranjsko-štajerski meji. Dne 24. majnika minulega leta se je vtihotapil v prvo nadstropje Oblakove hiše v Golem vrhu pri Škofji Loki. A tu ga je zasačila Marija Oblak, ter tatu prepodila. Dne 23. aprila minulega leta se je vtihotapil v prvo nadstropje hiše Marjane Ušeničnik v Kladjah, ki mu je bila krstna botra. Tu je začel iskati po rečeh, katere bi se izplačalo odnesti, zlasti je iskal denarja, po katerem je imel največ poželjenja. Preden pa se mu je posrečilo izvršiti tatvino, ga je slišala Ušeničnikova in je šla gledat, kaj je. Našla je obdolženca, katerega je prišla za roko in ga tudi držala, ko sta šla na njegovo zahtevo v podstrešje, češ, da mora iti po svoje čevlje. Tu ga je izpustila, da svoje reči odnese, kar je tudi storil. Tedaj pa je kar zgrabil svojo botro, ter začel z neko rečjo tako dolgo po nji udrihati, zlasti po glavi, da je postala nezavestna. Sedaj je šel v sosednjo sobo, vzel eno obleko in klobuk, kar se je Ušeničnikova zopet zavedla. Boječ se, da mu ne prekriža načrta, jo je vnovič napadel ter še enkrat začel s polenom toliko časa udrihati po njej, da je zopet postala nezavestna. Nato se je podal v pritličje, kjer je vzel par čevljev, tri pomaranče, srebrno žepno uro z verižico, bel prt in denarnico z 8 K 34 vin, nakar je pobegnil. Sicer je prišla Ušeničnikova čez nekaj časa zopet k zavesti, a, kakor je še tisti dan zdravniška preiskava dognala, je zadobila poleg teliko lahkih poškodb tudi težko na glavi in dvoje težkih na levi roki. Par dni pred tem ropom je pogrešila Marijana Ušeničnik izpod zglavja svoje postelje bankovec za 20 K in za okoli 2 K kruha, kar gre na rovaš obtoženca. Zasižanih je bilo 12 prič, ki so potrdile in pojasnile obdolžencu podtikana dejanja. Porotniki so vprašanjem o krivdi soglasno pritrdili, nakar ga je sodišče obsodilo v dosmrtno ječo. Obsojenec se je pritožil proti previsoki kazni.

Mladi ponarejalci desetvinarskih komadov. Še ne 16 let stari Janez Homar in njegova še ne 14 let stara brata Ludovik in France Homar, bajtarja sinovi iz Pod-

hruške, so našli med drugo domačo šaro tudi neko pokvarjeno uro. Janez in Ludovik sta vzela od te ure svinčeno utež, zrezala iz te uteži z nožem več ploščic po vzorcu desetvinarskega komada, te ploščice dala med pristne desetvinarske komade ter potem s sekuro udarila po zloženih komadih tako, da je zadobila svinčena ploščica na obeh straneh negativne vtiske pristnega denarja. Janez Homar je na ta način naredil en, brat Ludovik pa tri komade. Oba sta šla k 70 let stari, slabovidni branjevki Jožefi Balotta kupit sladkorja. Kupila sta vsak za 2 vinarja ter dobila na ponarejeni komad vsak po 8 vinarjev nazaj. Starka je imela sicer pomisleke o pristnosti tega denarja, a ga je vseeno vzela. Drugi dan je dal Ludovik Homar svojemu mlajšemu bratu Francetu en tak falzifikat. Oba brata sta šla skupno k navedeni branjevki ter kupila vsak za 2 vinarja sladkorja. Starka se je zopet branila vzeti denar, ker sta pa oba fanta trdila, da je vendar »10« gori zapisano, je Balotta denar sprejela ter vsakemu po 8 vinarjev nazaj izplačala. Osumljenci trdijo, da so to delali v nezavednosti in da se sploh pomena svojega početja zavedali niso. Porotniki so krivdo zanikali in obtoženci so bili oproščeni.

GRLICA

se je zaletela neznano kam včeraj ob 4. uri popoldne. Pošten najditelj se naproša, naj jo proti primerni odškodnini vrne Pred škofijo št. 12 v trafiki.

Potrjim srcem naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da se je naša srčno ljubljena hčerka

Ksenija

v nežni dobi devetih mesecev preselila med krilatec.

Ljubljana, dne 26. majnika 1914.

žalujoča Ivo in Anica Petročnik.

Ali ste že ponovili naročnino?

Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani naznanja tužno vest, da je nje uradnik, gospod

Ernest Radovič

po dolgi mučni bolezni danes preminul.

Pogreb se vrši v sredo, dne 27. maja 1914 ob pol 6 popoldne iz hiše žalosti, Hrenova ulica št. 17.

Ravnateljstvo in uradniki zavoda ohranili bodejo preminulemu, ki je bil marljiv in vesten uradnik, častni spomin.

Ljubljana, dne 26. maja 1914.

S potrjim srcem javljamo, da nam je danes, dne 26. maja ob 12^{3/4} uri opoldne, naš dragi sin oziroma brat

Vladimir Ilešič

umrl v 16. letu svoje starosti po dolgi štirinajstletni bolezni, ki je bila edina in tragična vsebina njegovega življenja.

Pogreb tega našega trpina bo v četrtek, dne 28. maja ob 5. uri popoldne od hiše žalosti, Zarnikova ulica št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. maja 1914.

Dr. Fr. Ilešič in Ana Ilešič
starši.

Milivoj in Svetozar
brata.

Ljudmila in Vanda
sestri.

I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Posebne novosti finih
nogavic za gospode
in
damskih nogavic
iz fil d'écosse, volne, svile itd.
v vseh modnih barvah
od K 1— dalje.

BENEDEKT & CO.
LJUBLJANA.

1787

Kolega! Edina sva in prihodnjič si kupiva svoje klobuke, palice, dežnike, srajce, ovratnice itd. pri starorenomirani tvrdki:

BENEDEKT & CO.
LJUBLJANA.

1788

Največja kolesarska tekma c. in kr. avstro-ogrske armade!

Tekma častnikov: **Prvi**
Tekma moštva: **Prvi**

na

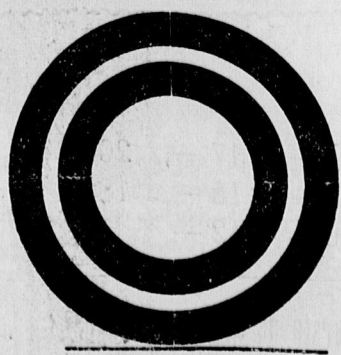
„Kinta“

-kolesu.

R. Čamernik & Komp.

specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili
in posameznimi deli. Mehanična delavnica in
garaža

Ljubljana, samo Dunajska c. 9—12.

Delegacijsko zasedanje.

Pametne besede avstrijskega Italijana na naslov iredente.

V soboto se ni, kakor so pričakovali, končala v avstrijski delegaciji zunanja razprava. Danes so še kot govorniki vpisani delegati Wolf, Wassilko in Mastalka, govoriti nameravata pa še danes popoldne grof Berchtold in grof Stürgkh. Poieg dr. Korošca, s katerega govorom se na drugem mestu bavimo, je dejal del. Vanek (češki soc. demokrat), da vlada noče, da bi se zbornični poslovnik izpremenil, ker tega tudi Nemci nočejo. Ne more se proti Nemcem, a tudi ne proti Slovanom vladati. Vlada mora imeti trden program. Del. dr. Rosner nasproti dr. Šusteršiču in dr. Korošču izvaja, da dela Rusija velike politične napake. Nato je tržaski socialni demokrat Pittoni govoril

o Italiji in o avstrijskih Italijanih.

Konstatiral je predvsem z zadoščenjem, da so sodili in govorili skoro vsi delegati mirno o razmerah v Italiji, kar kaže boljše umevanje teh razmer. Razmerje ljudstva do ljudstva, države do države je v prvi vrsti problem poštenih pojasnil. To vedo dobro dobičaželjni, ki veliko ropotajo in ki si uslužijo velike liste, da razširijo napačna poročila. Položaj Italijanov v Avstriji je, kakor tudi položaj drugih avstrijskih narodov, neprijeten. Pri obstoječem narodnostnem kaosu, pri začasnem absolutističnem režimu se ne smemo preveč čuditi (?), če uidejo misli pri več Italijanih, ki površno mislijo, na združenje z zedinjenim kraljestvom. Pomisliti pa moramo, da bi pomenilo to združenje veliko nevarnost za celo Evropo in da onemogoča narodnostno razdelitev dežel, v katerih bivajo Italijani, dvojezičnost prebivalstva. Italijani v Avstriji bi morali predvsem spoznati in uvideti, da so minuli rimski pa tudi benečanski časi. Mi se pač zavedamo, da smo en narod z Italijani v kraljevini. Mi tudi ne maramo, da bi se nas smatralo za ločene od našega naroda, marveč hočemo še naprej utrjevati vezi skupnega jezika in skupne kulture. Ni in ne sme pa biti naša naloga, da bi razburjali celo Italijo zaradi kakega narodnostnega spora v Avstriji. Naša dolžnost je, da povemo našim istorodcem resnico in da jih ne varamo. Nato omeni govornik na kratko dogodke 1. majnika v Trstu, ki so dali povod demonstracijam v Italiji in iredentizem. Mi hočemo pobratimstvo vseh narodov obeh držav in stremimo za tem v naši politiki. Želeti bi pa bilo, da bi italijansko časopisje ne vzelo vse za resnico, kar se mu poroča iz Avstrije.

Del. Nemeč se peča s Svihovo zadevo in graja konfidentstvo v Pragi. Dr. Ellenbogen se peča z napadom na Stapinskega. Grof Stürgkh izjavi, da se ima Stapinski zahvaliti duhovščini in zastopnikom oblasti, da je ušel 21. majnika po shodu v Kiellanovicu razjarjenim prislašem poljske katoliške ljudske stranke. Govorila sta še Udrzal in Leuthner, ki je rekel, da bi moral napraviti Berchtold spominsko ploščo § 14., ki naj se mu zahvali, da je zašla razprava v drug tek, ki ga celo dogodki v Draču niso izpremenili. Govornik je ostro kritikal našo zunanjo politiko. Dr. Ellenbogen je polemiziral z dr. Kramarjem, nakar so razpravo prekinili.

Kupi se po primerni ceni mlad pes foksterier. Cenj. ponudbe na uredništvo »Slovenca«.

Baška otok Krk. Istra
Slovansko kopališče.
Prospekte pošilja Ante Tudor, lastnik hotela »Velebit«.
Sobe naj se izvolijo naročiti pravočasno. 1473

Načrt Ljubljane. 1: 10.000. V dveh barvah 30 vin, v petih barvah 50 vin., napet na platno in zlojliv v žepno obliko 1 K 80 vin., s palicami na platnu 2 K. To je edini načrt našega stolnega mesta, ki bo radi svoje natančnosti tujcu, kakor domačinu, ki ne pozna mesta, izbornu služil in ga orijentiral.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Naznanilo.

1737

„Delniška stavbinska družba Union v Ljubljani“ naznanja, da je na svojem rednem občnem zboru dne 27. junija 1913 sklenila **znižanje delniške glavnice od 662.000 K na 443.540 K**, tako da bo znašala nominalna vrednost vsake delnice mesto dosedanjih **500 K, le še 335 K.**

O tem obvešča vse interese, zlasti upnike, z opombo, da se bo znižanje delniške glavnice po preteku treh mesecev po zadnjem oglašju dejansko izvršilo potom prebeležbe na vsaki delnici. Pozivlja jih torej, da priglase morebitne ugovore.

Za upravni svet „Delniške stavbinske družbe Union“

v Ljubljani, dne 19. maja 1914

Fran Peterca l. r.
t. č. predsednik.

Bogumil Remec l. r.
t. č. član upravn. sveta.

Razpis.

Za zgradbo

deželne ceste Spodnja Idrija-Kanomlja

s 450 m širokim cestiščem na okroglo 190.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do

6. junija t. l. ob 11. uri dopoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzetje cestne zgradbe Sp. Idrija-Kanomlja“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik gradbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodatni kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 16. maja 1914.

1738

Prodaja iz konkurznega sklada.

Iz konkurznega sklada g. Franc Erjavca, strojarja v Cerknici pri Rekeku, se prodaja

zaloga usnja,

nekaj hišne in strojarske oprave, konj, dva stroja itd. v cenilni vrednosti 6178 K 52 h, ofertnim potom v celosti en bloc.

Ponudbe je izročiti do incl. 28. maja t. l. konkurznemu upravitelju g. Hubertu Završniku, c. k. notarju v Cerknici.

Vsak ponudnik mora položiti 10% inventurne vrednosti kot kavcijo.

Došle ponudbe se odpro 30. maja t. l.; vsak ponudnik je vezan na svojo ponudbo do incl. 5. junija t. l.

Sprejeti najvišji ponudek je založiti pri konkurznemu upravitelju v gotovini do 8. junija t. l. in potem takoj prevzeti celotno zalogo.

Pridržuje se pravica event. vse ponudbe odkloniti ter blago na drobno razprodati.

Za popolnost zaloge ter inventurnega zapisnika in za kakovost blaga ne prevzema konkurzno upraviteljstvo nobene odgovornosti.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri konkurznem upravitelju vse dni izvzemši praznike in nedelje med uradnimi urami, isti izkazuje na zahtevo zalogo in podaja vsa potrebna pojasnila.

Hubert Završnik,

c. k. notar kot konkurzni upravitelj.

1726

Št. 8716.

1601 3

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bodo počenši z 28. majem 1914 vsak **četrtrek popoldne ob 3. uri**

brezplačno stavile koze v veliki dvorani Mestnega doma.

Vabijo se vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prineso te k cepljenju in pregledu ceplencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu izroči se tudi izpričevalo o cepljenju ter bodi posebno še poudarjeno, da se v smislu ministerialne naredbe zahteva pri sprejemu otrok v ljudsko šolo izpričevalo o uspešno cepljenih kozah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 2. maja 1914.

Lepo stanovanje

se odda za poletno sezono: 3 sobe s kuhinjo v lepem kraju na Koroskem, tako po nizki ceni, da se bode vsak čutil. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 1758. (Znamka za odgovor). 1758

Dr. P. DeFranceschi

primarij v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Rudolfovem, je uporabljal tinkturo za želodec, lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, z najboljšim uspehom. — Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli,
Ljubljana.

Najcenejši nakup

otroških vozičkov

pri tvrdki J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Te-rezije c. 13-18, Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. 767

Varni dojenčkov

165

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejše. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvrz zdravja. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Giov. di Quardiella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovec; v Celju Hočevar, trgovec; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
ŠEF ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bodem letos o priliki 25 letnice obstoja moje tvrdke prodajal 52

birmanska darila

kakor: ure, verižice, obeske, prstane, uhane itd. po znatno znižanih cenah. Edina zaloga najboljših ur z lastno znamko »Tupe«.

Lastna delavnica z električnim obratom za popravila in nova dela.

Lud. Černe

juvelir in trgovec

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o. LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode	K 14.—	17.—	20.—
„ „ dame	„ 12.—	15.—	18.—
„ „ dečke ^{80/89}	„ 10.—	12.—	
„ „ otroke	St. 22-25	26-31	32-35
	5.—	6.—	7.—

Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejšje vrste od kron 1.50 naprej.

710